

ФІТОДИЗАЙН

Лекція 2-3.

Тема: Стилi фітодизайну

План:

1. Стилi фітодизайну приміщень
2. Стилi квіткових композицій

1. Стилi фітодизайну приміщень

Кожне приміщення у якому мешкає людина повинно бути комфортним, затишним та приємним. Кожна людина – це особистість зі своїм власним характером, звичками та уподобаннями, а, тому, одним з головних завдань фітодизайнера є створити саме такий інтер'єр який би віддзеркалював особливості господаря (господарів) та був унікальним саме для цієї людини (кількох людей).

Починати квіткове приміщення у якого вже є господарі потрібно саме із знайомства з цими господарями та виявлення їх вподобань, особливостей та побажань. Якщо йде мова про озеленення так би мовити «пустої» оселі чи приміщення то тут дизайнери покладаються на власні вподобання та приймають до уваги загальні рекомендації щодо оформлення приміщень того чи іншого типу.

Проте завжди кожне приміщення має мати свою загальну ідею-концепцію яка повинна бути поєднана з ідеями та концепціями оточуючого середовища та розташованих поряд приміщень. Не дуже гарно виглядає коли окремі приміщення – складові цілого більшого за об'ємом приміщення оформлені геть у різних стилях, для гармонійного середовища повинна існувати загальна ідея, загальна концепція, загальний стиль. Однак, час від часу виникають ситуації коли окремі невеличкі приміщення великого приміщення оформлюють у зовсім різних стилях. Наприклад, багатокімнатна квартира може бути оформлена в одному загальному класичному стилі, а дитяча кімната хлопчика підлітка у зовсім іншому стилі хай-тек. Це його спроба самовиразу та самоідентифікації.

Підбор рослин та квіткових композицій завжди спирається на вже існуючий дизайн інтер'єру приміщення. Рослини це засіб підкреслення, посилення чи пом'якшення певного стилю та

ФІТОДИЗАЙН

загального вигляду приміщення. Для створення комфортного середовища не потрібно витратити багато коштів чи часу, найчастіше достатньо 2-3 горщиків з квітами та 1-2 композицій з рослинного матеріалу для зміни сприйняття інтер'єру приміщення.

Існує кілька найбільш використовуваних стилів для оформлення приміщень які ми і розглянемо нижче.

Для **мексиканського стилю** властиві яскраві кольори в інтер'єрі, поєднання червоного з темно-синім, блакитним та золотисто-коричневим кольорами. Лінії прямі, повороти чіткі та гострі, розміщення елементів регулярне. Серед рослин переважають кактуси від дрібненьких до величезних, а, також, різноманітні види молочаїв.

Стиль **сафарі** передбачає наявність в приміщенні тканин, які імітують забарвлення хутра африканських тварин. З рослин в таких інтер'єрах використовують пальми, банан, бамбук, орхідеї та бромелієві.

Античний стиль передбачає наявність строгих класичних вертикальних ліній та білого кольору, який підкреслено світло-зеленим відтінком стін та синім кольором драпіровок, присутні амфори та теракотові горщики в яких висаджено південні рослини. Кактуси, дерева цитрусових, оливи та інші Середземноморські рослини. Доречні невеличкі фонтани.

Нагадування про Стародавню Грецію і Стародавній Рим. Тут представлені арки, колони, скульптури, розпис. Колір слонов'ячої кістки, відтінки золотого і червоного, синій, зелений, чорний. Орнамент – хвиляста лінія, спіраль або смужка. Можуть бути барельєфи, бюсти, драпірування стін і вікон, античний посуд.

Для **рустикального стилю** властиві плетені меблі та яскраві кольори в інтер'єрі – червоний, помаранчевий, несподівані поєднання цих кольорів з синім та зеленим. Квіти надають затишок дому за містом. З рослин використовують, наприклад, фікус Бенджаміну, спарманію африканську, кротон тощо.

Стиль **рококо** вважається жіночим стилем. В цьому стилі не використовуються чіткі прямі лінії та виповнені простори. Для формування стилю використовують стародавні вази, тканини з рослинними орнаментами. Головна вимога до рослин – свобода та легкість. Можна використовувати юку, циперус, гібіскус, орхідеї, хлорофітум, пальми.

Рококо – стильовий напрям, для якого характерні відхід від життя до світу фантазій. Характерні риси – панування

ФІТОДИЗАЙН

граціозного, примхливого орнаментального ритму, асиметрія композиції. Тяжіння до химерності, багатого декору і великої кількості дзеркал; до інтер'єрів витончених, декоративних і легких; до відсутності прямих ліній і кутів. Переважаючі кольори: приглушені пастельні тони – рожевий, білий, блакитний. Лінії повторюють химерний опукло-увігнутий асиметричний рисунок; переважають вертикальні лінії колон; яскраво виражене горизонтальне членування.

Стиль **модерн** відрізняється чіткістю ліній, чіткими формами та нейтральними тонами. Акцент фокусується на кількох деталях, до того ж ці деталі не повинні бути на шпалерах або шторах (ці елементи повинні бути однокольорові). І, тому, саме рослини стають такими акцентами. Вони корегують деяку стриманість та холодність модерну. Ефектним є поєднання білого кольору з зеленим в кількох однакових горщиках. Вдалим рішенням є розмістити великі рослини. Використовують різноманітні фікуси, монстери, пальми.

Характерні риси: віддається перевага декоративним елементам перед конструктивними. Принцип стилю – динамічна рівновага з гнучкими плавними формами, які обтікають. Джерело натхнення – образи живої природи (птахи, комахи, квіти, листя, жінки в довгих сукнях з довгим волоссям). Переважаючі кольори: попелясто-рожевий, тютюновий, сіро-блакитний і приглушений бузковий. Присутні елементи і аксесуари інтер'єру – багатошарове скло, вітражі із зображенням квітів, метеликів, бабок і т. д. Не витримує дешевизни.

Англійський стиль. Для нього характерні елегантність, тверда впевненість у собі і своїх силах, тонке розуміння розкоші. Це легкий стиль, без надоригінального і авангарду. Меблі – морений дуб, горіх, червоне дерево. Камін. Фактурні шпалери або дерев'яна обшивка стін. Колір – від бежевого до яскраво-зеленого. Присутні символи влади і монархії (герби, прапори, знаки). У тканинах і оббивці меблів часто спостерігається вертикальна смужка.

Ампір як стиль зародився за часів французької імперії (1799-1815 рр.). За основу було взята жорстка, холодна, як влада, пишність мистецтва Римської імперії і давньоєгипетського мистецтва (акант, лаврові вінки, вази з квітами, військові римські обладунки). Героїчна тематика в орнаментах, вироби з порцеляни, кераміки, скла синього кольору. Основні кольори ампіру: синій, жовтий, червоний. Основні риси: спокій, врівноваженість, сувора симетрія, розрахунок. З металевої

ФІТОДИЗАЙН

обробки застосовують бронзу, дзеркала часто на двох стійках (псише), меблі бажано червоного дерева.

Російський ампір. Існує кілька його видів:

- петербурзький. Розроблено К. Россі, який пом'якшив італійсько-російським смаком Наполеонівський ампір (розмах, симетрія, ясність пропорції);

- московський, або провінційний. Більш м'який, затишний;

- радянський ампір. Архітектура 1930-1950-х рр. Вираз непорушності, вічності в поєднанні з політичною символікою. Класика в поєднанні з політичною волею.

Сучасний ампір. Головне в цьому стилі – розкіш. Вона тисне, змушує замислитися про вічне, не викликає бажання веселитися. Вибирають його меланхоліки, часто занурені в себе, роботу, які вважають за краще самотність. Темний колір меблів, шпалер, важкі тканини з крученим малюнком, низькі стільчики, комоди. Висловлює прагнення людини до влади, підштовхує до певних роздумів (кімната, як темниця, фортеця, келія).

Романський стиль. Основні риси – лаконічність і простота, відчуття стабільності та непорушності. Виражається стиль через масивні кам'яні стіни, напівциркульні арки, циліндричні або хрестові зводи. Переважаючі кольори – червоний, білий, коричневий, зелений. Конструкції, як правило, масивні; дерев'яні, оштукатурені з видимою основою. Підлога – частіше мармурова плитка з малюнком. Стіни покриті венеціанською штукатуркою. Вікна маленькі, прямокутні, у кам'яних будинках – арочні.

Ар-деко (1925-1935 рр., Франція). Символ благополуччя, процвітання, вишуканості, для нього характерні гаремні подушки, шовкові абажури, ніші зі статуетками, декоративні посудини. В інтер'єрі переважає синій колір стін. Застосовують легкі ширми з асиметричним малюнком, китайські ліхтарики, присутні африканська скульптура і шкури зебри, тигра, леопарда.

Ар-деко як неостиль. Розкіш і функціональність при мінімумі меблів, велика кількість витончених речей, нагадування про паризьку богему, вільних художників і непостійні віяння в мистецтві характерні для цього стилю. Тут присутні закруглені кути, м'які вигини, вертикальні лінії. Переважають яскраві, насичені кольори (червоний, чорний, золотий, чорний, білий, срібний). Стиль не сприймає нудьги, сірих тонів.

Бароко – художній стиль, відмінністю якого були декоративна пишність, динамічні, складні форми і

ФІТОДИЗАЙН

мальовничість. Симетрія в стилі, простір. Переважаючі кольори: приглушені пастельні, білий і золотий, різноманітні їх поєднання. Елементи і аксесуари інтер'єру: декоровані колони, витончена обробка багаторівневих стель. Квіткові орнаменти, скульптурні групи, вази і т. П. Особисті покої прийнято було прикрашати настінними шикарними гобеленами.

Бідермейер («бравий пан Мейер»). Критерієм якості меблів вважаються зручність форм і бездоганна столярна робота. Простота форм меблів компенсувалася яскравим забарвленням оббивок і завісок, орнаментованих мотивами натуралістично трактованих квітів. Простір кімнат заставлено великою кількістю меблів, яка прагне групуватися в центрі і так, щоб порожнечі залишалося якомога менше.

Готика. Характерні риси: міська вишуканість, лицарство. Переважаючі кольори: червоний, жовтий, синій, коричневий. Лінії ребристо-повторювані, стрічасті, що утворюють зводи з двох пересічних дуг. Елементи і аксесуари інтер'єру: кесонна стеля (оброблена дерев'яними плитами) і дерев'яні панелі стін або віяловий звід; плиткова мозаїка; багата фурнітура; картини в чудових рамах, дзеркала в позолочених рамах, гобелени і килими, затягнуті тканинами стіни, красиві драпіровки гардин. Вікна величезні, витягнуті вгору, часто з барвистими кольоровими вітражами, по верху будівлі вікна іноді мають круглу форму; вікна в формі троянди.

Кесонна стеля складається з западин, балок і комірок. Іншими словами, «кесон» - це багатокутне поглиблення. Подібні стелі входять в категорію декоративних стель. Кесони можуть мати як квадратну, так і круглу форму. Своєю незвичністю особливо виділяють поперечні і поздовжні балки з орнаментом.

Класицизм. Характерні риси: ясні геометричні форми, сувора відповідність, монументальність і величність, гармонійність всіх складових. Переважаючі кольори: насичені зелений, пурпурний із золотим акцентом, рожевий, небесно-блакитний. Лінії суворі, горизонтальні і вертикальні, що повторюються; плавний узагальнений малюнок; симетрія. Форми чіткі, геометричні; зустрічаються статуї на даху; ротонда; для меблів характерні прямі або трохи зігнуті форми. Елементи і аксесуари інтер'єру: круглі і ребристі колони, пілястри, статуї, стриманий античний орнамент, кесонний звід.

Пілястри в інтер'єрі - плоскі колони, виступаючі з стіни не більше, ніж на чверть своєї ширини, - на відміну від справжніх колон не несуть конструктивних функцій, а є елементом дизайну.

ФІТОДИЗАЙН

Ренесанс – художній стиль епохи Відродження, який змінив готичний і сприйняв елементи греко-римської культури. Сучасники назвали цей стиль стилем Відродження. Він додав у мистецтво і культуру середньовічної Європи новий дух свободи і віри в безмежні можливості людини. Переважаючі кольори: пурпурний, жовтий, коричневий і синій. Форма: круглі ребристі куполи, еркери, круглий або пологий дах з баштовими надбудовами, аркові галереї, високі і просторі зали. Характерні елементи і аксесуари інтер'єру: античні скульптури, кесонна стеля, розпис стін і стелі, листяний орнамент.

Еркер - це округла або багатогранна виступаюча частина будівлі, зашклена по всьому периметру або забезпечена декількома отворами для вікон. Еркер в замському будинку – це архітектурний прийом, який часто зустрічається і є окрасою зовнішнього фасаду будівлі, а також, додає «родзинку» приміщенню зсередини. Квартири з еркерами часто бувають в новобудовах.

Авангард. Основне в цьому стилі – контрастні кольорові рішення. Білі стіни (без шпалер) – чорні меблі, зелений і червоний кольори і т.д. Нічого зайвого у меблях і декорі. Можлива швидка перестановка меблів і т.і. Нічого важкого не повинно бути. Легкі крісла, стільці, столики незвичайної форми, вигадливі лампи і бра, штори або жалюзі з оригінальним візерунком.

Кантрі – стиль з безліччю осіб. Залежно від країни, чий колорит він відтворює, можуть мінятися практично всі декоративні елементи в оформленні інтер'єру. Основною і незмінною рисою кантрі є світлий, всіляко наближений до сільського дизайн. Кантрі в перекладі з англійської означає «село» і має на увазі ностальгію за тихим, простим і затишним замським побутом, позбавленого надуманості та химерності. Трохи романтичний, дуже затишний і комфортний, він налаштовує на приємне проведення часу в колі сім'ї, спокійне і розмірене життя. Елементи і аксесуари інтер'єру: старовинні речі, рідкісні книги, квіти, плетені меблі, м'які меблі з дерев'яним каркасом. Стиль кантрі може бути скандинавським, китайським, японським, африканським, східним, російським і ін. Національні інтер'єри, безумовно, романтичні і сьогодні досить популярні.

Функціоналізм (20-і рр. ХХ ст.). У дизайні інтер'єру для стилю характерні продумані функціональні рішення і строга відповідність їхнім вимогам, компактні об'єми з чітко виявленим каркасом, технічна ясність форм, відсутність ліпного декору. Широко використовуються вбудовані ніші, підсвічування. Меблі

ФІТОДИЗАЙН

відрізняються мобільністю і функціональністю (крісло-ліжка, диван-ліжка, розкладний стіл).

Хай-тек (1970-ті рр.). Цей стиль виник з дизайну промислових приміщень, де всі елементи обстановки функціональні. Конструкційна відкритість, включення у візуальний ряд труб, арматури, повітроводів, складне структурування простору, улюблені матеріали: метал, скло, бетон – все це характерні риси стилю хай-тек. Білий колір домінуючий. Є численні вбудовані світильники. Тут органічно будуть виглядати сучасна телевізійна або акустична система, персональний комп'ютер, факс та інша оргтехніка.

Техно. Дуже популярний в диско-клубах, ресторанах тощо. Техно поєднує можливості сучасних технологій і особливу атмосферу світлопредставлення, іноді навіть на шкоду функціональності. В обробці обов'язково присутній метал, скло. Стиль, що увібрав всю яскравість і екстремальний блиск шоу 1980-х рр. Архітектура як би зливається з мовою нових технологій – кіно, телебачення і комп'ютерного моделювання. Під стать такій архітектурі й інтер'єри: в них за задумом дизайнерів створюється відчуття техногенної катастрофи, при якій в скло і метал внутрішнього оздоблення «врізається» шматок цегляної стіни неправильної форми з арматурою, що стирчить: повне відчуття вибуху.

Експресіонізм. Притаманні легкість і мальовничість, які досягаються за рахунок гармонії фарб і поєднання світла і тіні. У ньому важливо присутність настрою. Колірна гамма експресіонізму є поєднанням яскравих і бляклих фарб: червоний, зелений, блакитний, ніжно-жовтий. Велика увага приділяється висвітленню, яке може виступати лише як допоміжний. Провідну роль в такому інтер'єрі грає природне освітлення.

Мінімалізм. Переважний колір – білий. Характерні риси: гранична лаконічність форм, повна відсутність декору, орнаментів, ясність композиції, акцентування природності фактур, робота з великими площинами. Моделювання простору і світла з використанням тільки необхідних предметів. Всі прояви побуту ретельно заховані. Холодність і незбагненність цього стилю вимагають досконалості в повсякденному житті, а це, в свою чергу, призводить до того, що стиль стає придатним більшою мірою для громадських місць, ніж для житла. Зовнішність інтер'єру визначають великі світлі об'єми, в яких немає нічого зайвого.

ФІТОДИЗАЙН

Інтер'єри ACDC або HR (хард-рок). Виникли в East Village. У них переважають неон і люмінесцентні світильники. Вони близькі стилістиці Арбі-Крамб, але сказати, що це одне і те ж, не можна. Характерні особливості ACDC: картина в стилі поп-арт, ліжка, зроблене зі шматка автомобіля або труни, кухня, знайдена на смітнику тощо.

Еклектика. Стиль, що поєднує різноманітні, часто протилежні елементи історичних стилів. В його основі романтизм, з його філософією "вільного переміщення в історичному часі" і відмовою від суворих канонів у мистецтві. Модним і актуальним стало все, що було комфортним і красивим в інтер'єрах минулих стилів. Багато критиків звинувачували еклектику в надмірній перевантаженості і поганому смаку, відсутності індивідуальності. У неї є свої власні відмінні риси: пластичні форми, велика кількість текстилю, м'якість і зручність меблів, безліч декоративних елементів, якими могли бути штучки з різних кінців світу, що нагадують про культури Сходу, Середземноморських країн тощо.

2. *Стилі квіткових композицій*

За найбільш загальними ознаками композиції з рослинних матеріалів класифікують за типом спостереження (композиції кругового спостереження та фронтальні композиції), за типом виконання (строгі або вільні), а, також, за стилем. Композиції у вільному стилі виконання не потребують ретельного планування та не використовують строгі геометричні форми, намагаються надати композиції природного вигляду. Композиції в строгому стилі виконання необхідно притримуватись чітких правил та заздалегідь продумувати розташування рослинного матеріалу. Цей стиль виконання передбачає використання визначених геометричних форм.

Об'ємна чи однобічна, вільна або формальна – це характеристики які необхідні для опису візуального враження від композиції, проте це ще не визначення саме стиля композиції. Більшість флористів в світі виділяє чотири основні стилі композицій з рослинних матеріалів:

1. Масивний стиль
2. Лінійний стиль
3. Лінійно-масивний стиль
4. Змішаний стиль

ФІТОДИЗАЙН

Ця класифікація заснована на просторових характеристиках композиції – на співвідношенні пустот та рослинного матеріалу у рамках візуальних меж композиції. В західних традиціях є використання масивного або лінійно-масивного стилів.

Масивний стиль – в межах однієї композиції немає або майже немає вільного простору – за правилами складання композиції в даному стилі не може бути вільного місця. Ей стиль виник у Європі скоріш за все у епоху Ренесансу. У цього стилю наявні кілька характерних властивостей. Композиції зазвичай об'ємні, формоутворюючий рослинний матеріал має скелет з вертикального центрального стебла та кількох горизонтальних бічних стебел. Контурні абрисы потім більш менш щільно заповнюють квітами та іншим рослинним матеріалом. Зазвичай фокус відсутній, між елементами поступові переходи із зміною кольорів, форми, сусідні квіти скоріш поєднуються, ніж контрастують. Прикладами композицій в цьому стилі є букети в вазі, Бідермейер, традиційні масивні, візантійський конус тощо.

Лінійний стиль – наявність вільного простору в зорових межах композиції, всі або більша частина рослин належить до лінійного рослинного матеріалу. Лінійний стиль виник на Сході, його основні правила були сформовані у Китаї більш ніж тисячу років тому. Він по багатьом характеристикам є протилежним масивному стилю. В лінійному стилі кожен елемент має своє значення та загальне враження складається в залежності від того яким чином простір між лінійним матеріалом. Акцент робиться на лінії, а не на виповненість простору. До композицій в цьому стилі належать вертикальна композиція, ікебана, композиції у вільному стилі, абстрактні композиції тощо.

Лінійно-масивний стиль – в зорових межах композиції існує вільний простір – відстань між конструктивними частинами композиції частково виповнена листям або квітами. Цей стиль отримав широке визнання – його основний принцип полягає в тому, що каркас композиції утворюється лінійним матеріалом прикривається, але не вритий суцільно. Він має у основі геометричні форми, на початку композиції всі були суто симетричними, згодом почали створювати і несиметричні композиції. До таких композицій належать симетричний трикутник, асиметричний трикутник, напівмісяць, лінія Хогарта, зворотній напівмісяць, горизонтальна композиція, віяло, композиції в неформальному стилі тощо.

ФІТОДИЗАЙН

Змішаний стиль – сюди належать композиції які не відповідають канонам масового, лінійного або лінійно-масивного стилів чи поєднують в собі ознаки двох або, навіть, трьох стилів. До таких композицій можна віднести паралельну композицію, пейзажну, мініатюрні та невеликі композиції, величні композиції, вінок, гірлянду та напівгірлянду, декоративне дерево, пот-е-фльор тощо.